Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi
Yıl/Year: **2026**, Cilt/Volume: **9**, Sayı/Issue: **2**, ss.**442-456**
https://doi.org/10.33712/mana.1850509

Yapay Zeka Destekli Sistemler ve Muhasebe Uygulamaları İlişkisi

The Impact of AI-Powered Systems on Accounting Processes

Mehmet Şirin YAKUT
Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi,
İİSBF, İşletme Bölümü, msyakut@gelisim.edu.tr
https://orcid.org/0000-0003-1160-5956

Makale Başvuru Tarihi: 28.12.2025
Makale Kabul Tarihi: 10.06.2026
Makale Türü: Araştırma Makalesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yapay zeka destekli sistemler ve muhasebe uygulamaları ilişkisinin incelenmesidir. YZ'nın muhasebe işlemelerinde etkin ve başarılı biçimde kullanılmasının geleneksel muhasebenin karşılaştığı sorunların giderilmesine meslek mensupların performansının artmasına, müşterilerin memnuniyetine ve kurumların işlevlerini daha etkin olarak yerine getirmesine önemli katkıları olmaktadır. YZ artık özellikle büyük işletmelerin sahip olacağı bir ayrıcalık olmaktan çıkmış, KOBİ'ler ve bireysel girişimcilerin de erişimine açılmış bir teknolojiye dönüşmüştür. Bu değişim, mali müşavirlerden girişimcilere kadar pek çok kesim için yeni fırsatlar yaratmıştır. Çalışmanın metodolojisi kapsamında "Niteliksel Tümdengelim Yöntemi" ile konuyla ilgili raporlar, makaleler, tezler, kitaplar, internet kaynakları ve ilgili kaynaklardan yararlanılmıştır. Çalışmanın veri seti, "Google Scholar", "Web of Science (WOS)", ve "TR Dizin" veri tabanındaki 2017-2025 yılları arasında yazılmış olan ve özellikle nicel araştırma türündeki 23 İngilizce ve Türkçe 30 toplamda 53 makaleden oluşmaktadır. Makalelerin kriter uygunluğunun sağlanabilmesi için veri tabanı, yayın yılı ve anahtar kelimeler dikkate alınmış, özellikle içerik açısından uygun olan çalışmaların analiz bulgularından yararlanılarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Makalelerin büyük bir kısmının muhasebe, finans ve yapay zeka ilişkisi üzerine yazıldığı tespit edilmiştir. Ulusal ve uluslararası seviyede yapılmış olan bilimsel çalışmaların incelenmesi ile ulaşılan sonuçlara göre yapay destekli muhasebe sistemlerini kullanan meslek mensuplarının, teknolojiye uyum, teknoloji maliyetleri gibi birtakım zorlukları yaşamalarına rağmen mükellef memnuniyeti, rekabet üstünlüğü, personel verimliliği, işletme verimliliğine olumlu yönde etkileri olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Yapay Zekâ,

Muhasebe Sistemleri,

Çalışan Performansı,

Müşteri Memnuniyeti,

Rekabet Üstünlüğü.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the impact of AI-supported systems on accounting processes. The effective and successful use of AI in accounting operations makes a significant contribution to resolving the challenges faced by traditional accounting, enhancing the performance of accounting professionals, increasing taxpayer satisfaction, and enabling organisations to fulfil their functions more effectively. AI has evolved from being a privilege reserved primarily for large enterprises into a technology accessible to SMEs and individual entrepreneurs. This shift has created new opportunities for a wide range of stakeholders, from financial advisers to entrepreneurs. Within the scope of the study's methodology, the "Qualitative Deductive Method" was employed, drawing upon reports, articles, theses, books, online resources and other relevant sources on the subject. The dataset for this study comprises a total of 53 articles—23 in English and 30 in Turkish—written between 2017 and 2025 and found in the "Google Scholar", "Web of Science (WOS)", and "TR Dizin" databases, with a particular focus on quantitative research. To ensure the articles met the criteria, the database, publication year and keywords were taken into account, and comparisons were made using the findings from the analysis of studies deemed particularly suitable in terms of content. It was found that the majority of the articles were written on the relationship between accounting, finance and artificial intelligence. According to the results obtained from the examination of scientific studies conducted at both national and international levels, it has been observed that, despite facing certain challenges such as adapting to technology and technology costs, professionals using AI-supported accounting systems have a positive impact on taxpayer satisfaction, competitive advantage, staff productivity and business efficiency.

Keywords:

Artificial Intelligence,

Accounting Systems,

Employee Performance,

Customer Satisfaction,

Competitive Advantage.

Önerilen Alıntı (Suggested Citation): YAKUT, Mehmet Şirin (2026), "*Yapay Zeka Destekli Sistemler ve Muhasebe Uygulamaları İlişkisi*", **Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi**, S.9(2), ss.442-456, Doi: https://doi.org/10.33712/mana.1850509

1. GİRİŞ

Bu çalışmanın konusu, Yapay Zekâ (YZ) destekli sistemlerin, muhasebe süreçlerine olan etkilerini kapsamaktadır. Çalışmanın kuramsal çerçevesi kapsamında algoritma kavramı, sonuca ulaşmayı sağlayan bir yol haritası olup belirlenen hedeflere ulaşmak üzere çözüm adımları ve süreçlerini kapsamaktadır (Aytekin vd., 2018:143). Otomasyon, cihazların otomatik hale getirmesini ve insan müdahalesini minimuma indiren süreçlerin yönetimini sağlayan bir sistemdir (Lee ve Tajudeen, 2020:214). Akıllı otomasyon ise sıradan rutin iş süreçlerinden karmaşık bilgi odaklı çalışmaların otomatikleştirilmesine kadar geniş bir yelpazede veri analitiği, robotik, bilişsel yetenekler ve YZ gibi teknolojilerden oluşan bir sistemdir. Bu sistemler, işletmelerin faaliyetlerini daha verimli hale getiren otomasyon teknolojilerini ayrıca çalışanların yeteneklerini geliştirme ve süreçleri hızlandırma konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. Bir diğer ifade ile iş süreçlerini YZ'ye entegre edebilen meslek mensupları Natural Dil İşleme (NLP), Makine Öğrenimi (Machine Learning) ve mesleki yazılımların desteğiyle faaliyetlerini daha entegre ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmaktadır (Karacaer, 2023:155).

Uzman sistemler, soru sorma ve cevaplama süreçlerini taklit ederek kullanıcılarla etkileşim kurmaktadır. Bu sistemler, veri kümesi üzerinden edindikleri bilgileri kullanarak, anlamlı ve kapsamlı cevaplar verebilmektedir (Yalçın, 2024:142). Uzman sistemler, geçmişe dönük verilerin analiz edildiği, finansal tabloların oluşturulduğu, geçmiş faaliyet sonuçlarının denetlendiği ve geleceğe yönelik tahminlerin oluşturulduğu muhasebe faaliyetlerinde oldukça önemli bir yere sahiptir. YZ teknolojisiyle geliştirilen bu sistemler, bilgi yönetimi süreçlerinde de köklü değişikliklere yol açmıştır (Kütük ve Zor, 2020:194). Uzman sistemler, insanoğlunun karar vermesi gereken durumları benzer şekilde karar almaya destek olmaktadır. (Yıldız, 2021:28). Makine öğrenimi, insan davranışlarını, etkileşim kalıplarını, eğilimleri ve bu davranışlar arasındaki ilişkileri temel alarak çalışan bir YZ teknolojisidir. Bu sistem, mevcut verilere dayanarak kararlar almakta ve yeni veri girişleriyle bu kararları genişletip güncellemektedir (Özgür, 2021:12). Ayrıca makine öğrenimi algoritmaları, işletmelerin faaliyet verilerini kullanarak matematiksel modeller oluşturmaktadır (Eker vd., 2020:152).

Blok zincir veri tabanı sistemi, alım-satım ve değer alışverişi işlemlerinin tamamının izlenebilir olmasını, işlemlerin üye onayı ile gerçekleştirilmesini, tüm işlem kayıtlarının zaman serisi analiz ile yapılmasını temel almaktadır (Yalçın, 2024:142). Verilerin otomatik kontrolü ile güvenliğin sağlanmasında önemli bir araç olarak görülen blok zincir teknolojisi maliyetlerin azaltılmasına, insan hatalarının önlenmesine ve bilgilerin denetlenip bütünlüğünün sağlanmasına olanak tanıyarak hilelerin kontrol altına alınmasını sağlamaktadır. Ayrıca blok zincir sistemine kaydedilen işlemlerin silinememesi ve işlemlerde yapılan değişikliklerin tüm katılımcılar tarafından görülebilir olması, işletme verilerinin daha güvenilir olmasını sağlamaktadır (Al-Zageba vd., 2022:973).

YZ, muhasebe faaliyetlerinde iş süreçlerini geliştirerek, performansı yükseltmekte ve önemli fırsatlar sunmaktadır (Schweitzer, 2024:70). Teknolojideki değişimlere uyum sağlayan mesleklerden birisi olan muhasebe alanında da yeni teknolojiler işletme yönetiminde karar almak için gereken bilgilerin elde edilmesine ve rekabet ortamının iyileştirilmesine büyük katkılar sunmaktadır. Yeni teknolojilerden birisi olan bulut bilişim (BB), verilerin, belgelerin ve yazılımların internet üzerinden saklanıp erişilmesine olanak tanıyan sanal bir depodur (Büyükarıkan, 2021:269). Bu teknoloji, kullanıcıların paylaşılan sunucu kaynaklarını kullanmalarına imkân verirken, yönetimi oldukça kolay olup donanım ile yazılımdan meydana gelen bir veri merkezi sunmaktadır. BB, geleneksel yöntemlere ya da teknik bilgilere ihtiyaç duymadan, her yerden ve her zaman kullanılabilmekte ve ayrıca işletmelerin kendi alt birimlerine internet aracılığıyla ulaşmalarını sağlamaktadır (Çelik, 2021:438).

İşletmelerde faaliyetleri sonrası oluşan verilerin işlenmesi ve analiz edilmesi için anlamlı kümeler olarak düzenlenmesine "*Büyük Veri (BV)*" denilmektedir (Onay, 2020:155). İşletmeler, kamu kurumları ve bireyler geçmişte elde etme imkânı bulamadıkları birçok veriye BV sayesinde erişim sağlamaktadır (Gehrke vd., 2014:86). Ayrıca BV dijitalleşen teknolojileri kullanarak yaşanılan dünyayı dönüştürmekte olup finans ile muhasebe kararları için yeni iş fırsatları ve kurumsal riskleri etkileyen standartlar oluşturtulmasına katkı sağlamaktadır (Chu ve Yong, 2021:43). Bu sayede BV'ler kullanıcının talepleri ile beklentileri doğrultusunda çeşitli kaynaklardan alınan işlenmiş ya da işlenmemiş verilerin düzenlenip bilgiye dönüştürülmesine olanak sağlamaktadır. Verilerin düzenlenmesi ve analizi için kullanılan bazı uygulamalar; makine öğrenimi, derin öğrenme, sinir ağları, robotik süreç otomasyonu, bulanık mantık, algoritmalar, görüntü işleme doğal dil işleme ve algoritmalar şeklinde sıralanabilir (Özevin, 2023:538).

Bu çalışma, YZ destekli sistemlerin muhasebe süreçlerine etkileri konusu ile sınırlı olup, içerik olarak çalışmanın giriş bölümünde; algoritma, otomasyon, uzman sistemler, makine öğrenimi, blok zincir ve büyük veri ile ilgili kavramlar tanımlanmıştır. Daha sonra literatür taraması başlığı altında "*Google Scholar*", "*Web of Science (WoS)*" ve "*TR Dizin*" veri tabanında yer alan bu çalışmanın içeriği ile ilgili diğer çalışmalara yer verilmiştir. Üçüncü

kısımda YZ destekli muhasebe sistemlerinin avantajları başlığı altında muhasebe çalışanlarında analitik düşünme, muhasebe mesleği uygulamalarında değişim, beyanname hazırlama, belge işlemleri, denetim faaliyetleri, gerçek zamanlı değerlendirme, öngörü yeteneği, mevzuata uygunluk, stratejik karar verme, beklentilere uygun çözümler geliştirme konuları incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmada "*YZ destekli sistemler muhasebe süreçlerini etkiler mi?*" sorusuna cevap aranmıştır.

Küresel rekabetin hızla bütün sektörleri etkilediği piyasalarda muhasebe meslek mektuplarının da yeni teknolojilere ve yapay destekli sistemlere entegrasyon çalışmalarını gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda YZ destekli muhasebe sistemleri alanında yapılan bilimsel çalışmaların üniversite-sanayi iş birliğine, araştırmacılara, işletmelere, kurumlara, ilgili taraflara ve ülke ekonomisine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Literatür taraması başlığı altında, yapay zeka destekli sistemler ve muhasebe uygulamalarına yönelik çalışmalara yer verilmiştir. Geleneksel muhasebe uygulamalarının yerini alan YZ sistemleri, muhasebe uygulamalarında karmaşık görevlerin daha kolay yapılmasını sağlamakta, çalışma hatalarını azaltmakta ve iş verimliliğini artırmaktadır. Bu doğrultuda muhasebede YZ ile sohbet robotlarının kullanımı ile ilgili çalışmasında Zadorozhnyi vd. (2023:32) YZ ve sohbet robotlarının muhasebe alanında dijitalleşme önemli değişimlere yol açtığını ve YZ'ye sahip olan chatbotların muhasebe uzmanları adına bir danışmanlık aracı olarak kullanılmaya başlandığını ifade etmişlerdir. Ayrıca YZ'nin kullanımı muhasebe mensuplarına vergilendirme yöntemleri için rehberlik etme, vergi hesaplama ile ödeme süreçlerinde bilgi sağlama, dış paydaşlara yönelik raporlar oluşturma ve hataları tespit etme işlemlerinde destek sağladığı belirtilmiştir. Onan (2023:28) ise çalışmasında, teknolojik yeniliklerin muhasebeciler tarafından nasıl yararlanıldığını araştırmıştır. Araştırma bulgularına göre muhasebeciler bu teknolojik değişimler ile mesleki uygulamalarda etkinlik sağlamış, mükelleflerle olan iletişimlerde iyileşmeler sağlanmıştır.

Tekin ve Demirel (2023:1585) yaptıkları araştırmada, YZ'nin muhasebe uzmanları için ne kadar işe yaradığını ve hangi sorunları beraberinde getirdiğini incelemiştir. Bu tür sohbet robotlarının muhasebe dünyasında kullanılmasının, daha yüksek verimlilik, daha az hata ve bilgilere daha kolay ulaşma gibi pek çok avantaj sunduğu belirtilmiştir. Ancak robotların muhasebeye entegre edilmesiyle birlikte özellikle kişisel bilgilerin korunması ve gizliliği, veri güvenliğinin sağlanması, muhasebe çalışanlarının bu yeniliğe karşı gösterdiği direncin aşılması, muhasebe kuralları ile standartlarına uygunluğunun garanti edilmesi gibi zorluklar çıktığı ifade edilmiştir. Ayrıca Beerbaum (2023:5) ChatGPT isimli YZ'nin muhasebe ile ilişkisini ele aldığı analizinde üretken YZ teknolojisinin işlemleri otomatikleştirip veri üreterek muhasebe alanında köklü değişimler yaratma potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymuştur. YZ'nin muhasebe alanındaki olası uygulama alanlarından biri, finansal tablo incelemesidir. Üretken YZ sistemleri, geniş mali veri yığınları üzerinde eğitilerek çeşitli finansal veriler arasındaki düzenleri ve bağlantıları öğrenebilir. Bu sayede, muhasebeciler ve finans uzmanları olağandışı durumları, yönelimleri ya da muhtemel riskleri tespit edebilir, daha isabetli ticari kararlar verebilir. Araştırma, özellikle gizlilik, veri emniyeti ile üretilen içerikteki olası taraflılıklar göz önüne alındığında, YZ'nin muhasebede kullanılmasının, etik ve hukuki boyutlarının titizlikle değerlendirilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır.

Gacar (2019:389) çalışmasında, genel olarak YZ'nin muhasebe uzmanlarının yerini almayacağını, aksine YZ'yi benimseyen muhasebecilerin rutin ile süreç odaklı işlerini robotlara devrederek müşterilerine daha çok zaman ayırabileceklerini ve bu sayede daha katma değerli işlere odaklanabileceklerini vurgulamıştır. Diğer taraftan Peng vd.'nin (2023:7) çalışmalarında, YZ'nin muhasebe alanındaki rolü ele alınmış ve bu teknolojinin muhasebe süreçlerini sadeleştirirken güvenilirliği artırarak muhasebecilere daha iyi veri değerlendirmesi ile öngörü yetenekleri sunan bir devrim niteliği taşıdığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte, YZ'deki ön yargı ve gizlilik verilerinin dikkatli biçimde yönetilmesini gerektiren bazı etik sorunlara da yol açabileceği belirtilmiştir. Ayrıca Özçelik vd.'nin (2022:124) yaptıkları çalışmada, günümüz YZ teknolojisinin hala oldukça sınırlı yeteneklere sahip olduğu vurgulanmıştır. YZ'nin, muhasebe ile denetim aktivitelerinde veri girişi otomasyonu, risk değerlendirmesi, envanter sayımı ve dolandırıcılık tespiti gibi çeşitli alanlarda verimliliği artırarak hataları azaltma yönünde katkılar sunduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte, muhasebe ile denetim süreçlerinde YZ kullanımının şeffaflık sorunları ve ön yargı oluşumu gibi problemler doğurabileceği belirtilmiştir. Bu sebeple, muhasebe ile denetim otoritelerinin YZ uygulamaları konusunda gerekli düzenlemeleri yapması ve dünya genelindeki veri kaynaklarının tekelleşmesinin önüne geçilmesi gerektiği önerilmiştir. Muhasebe ve denetim mesleklerinin dijital dönüşümünde YZ konusunu araştıran Serçemeli (2018:383) ise muhasebe işlemleri YZ tarafından ne kadar geliştirilse de insan unsurunun her zaman varlığını koruyacağını vurgulamıştır.

YZ destekli muhasebe bilgi sistemleri meslek mensuplarına yetkinlik, kişisel gelişim, kariyer gelişimi ve performans artırma kapsamında önemli katkılar sağlamaktadır. Dijitalleşmenin muhasebe mensupları üzerindeki etkilerini inceleyen Sabuncu (2022:104) yaptığı çalışma sonucunda muhasebecilerin mesleki ve ekonomik olarak varlıklarını sürdürebilmeleri için dijital dönüşüme ayak uydurmalarının şart olduğunu belirtmiştir. Muhasebede büyük veri, veri analitiği ve YZ konusunda yaptığı çalışmada Bose vd. (2023:32) muhasebe mesleğinde BV analitiği ve YZ'nin rolüne dair bir perspektif sunmuştur. Ayrıca, bu teknolojilerin muhasebe alanında kullanımının, meslek mensuplarının becerilerini geliştirdiği belirtilmiştir. Profesyonel hizmet firmalarında makine öğrenimi algoritmalarının kullanılması konusunu araştıran Faulconbridge vd. (2024:1009) YZ'nin muhasebe meslek mensuplarının çalışmalarında kritik bir dönüm noktası meydana getirdiğini belirtmiş ve bu teknolojinin, meslek çalışanlarının karmaşık işlemlerini çok daha anlaşılır hale getirdiğini vurgulamıştır. Dolayısıyla dijital dönüşüm süreci, muhasebe mensuplarının yetkinlik kazanmaları, uzmanlaşmaları ve kariyer ilerlemeleri açısından önemli bir role sahiptir. Gezici'nin (2022:47) yaptığı araştırma sonuçlarına göre ise YZ açısından, bilgisayar sistemleri kullanılarak oluşturulan robotlar veya makinelerin, makine öğrenimi sayesinde verilerden analizler yapabildiği ve karşılaşılan sorunlara daha kalıcı çözümler üretilebildiği belirtilmiştir. Dijitalleşmenin finansal raporlama üzerindeki çeşitli etkilerini inceleyen Asikpo (2024:35) ise araştırmasında, BV analitiği, blok zinciri, YZ ve BB benzeri teknolojilerin muhasebe alanını nasıl dönüştürdüğünü gözler önüne sermiştir. Bu teknoloji kullanımlarının, muhasebe mesleğinde daha fazla şeffaflık ve etkinlik sağladığını belirtmiştir. YZ'nin muhasebeye etkisini araştıran Li ve Zheng (2018:813) ise YZ kullanımının muhasebe işletmeleri ve muhasebe mensupları açısından bir fırsat sunduğunu vurgulamıştır. Araştırmada, YZ faaliyetlerinin bir ölçüde muhasebecilerin iş kaybı yaşamalarına yol açabileceği, ancak uzun vadede onların yerini tamamen alamayacağı ifade edilmiştir. Bu durumun, muhasebe çalışanlarının YZ'ye dair olumlu düşünceler geliştirmelerine zemin hazırlayacağı öne sürülmüştür.

3. YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ MUHASEBE SİSTEMLERİNİN KULLANILDIĞI ALANLAR

YZ destekli muhasebe sistemleri, işletmelerin farklı fonksiyonel alanlarında giderek yaygın bir uygulama zemini bulmaktadır. YZ destekli muhasebe, basit bir teknoloji trendi olmanın ötesinde, mesleğin olağanüstü seviyede gelişmesine eden olmuş, YZ teknolojilerinin muhasebe faaliyetlerine entegre edilmesiyle birlikte, rutin görevler otomasyon sistemlerine rutin işler yüklenmiş, stratejik analizler daha sistemli yapılmaya başlanmış ve defter tutma, hata tespiti, veri analizi ile raporlama gibi işlemler güvenilir ve etkili bir yapıya dönüşmüştür (Taş ve Mert, 2019:66). Bu dönüşüm yalnızca zaman tasarrufu sağlamakla kalmayıp stratejik karar verme süreçlerini de daha etkin olmasına neden olmuştur. Bu etkinlik, ön muhasebe işlemleri, defter-i kebir kayıtları, mizan oluşturma, değerleme, fiyatlandırma ve raporlama gibi finansal raporlama süreçlerine yansımıştır (Abdioğlu ve Daştan, 2024:4). Söz konusu sistemlerin yönetim fonksiyonlarının sürdürülmesi ile belge işlemleri, stratejik analizler ve mali raporların hazırlanması süreçlerindeki kullanım alanlarından; yönetim, belge işlemleri, analizler ve mali rapor işlemleri aşağıda izah edilmektedir.

3.1. Yönetim Fonksiyonlarının Sürdürülmesi

YZ teknolojilerindeki yeniklikler, işletmelerin yönetim, karar alma, insan kaynakları, üretim, pazarlama, finans, ile halkla ilişkiler gibi birçok fonksiyonu etkilemekte ve bunun sonucunda en köklü işletme faaliyetlerinden biri olan muhasebe uygulamaları da yeniden şekillenmektedir (Dursun vd., 2019:264). Muhasebe meslek mensuplarının yetkinlikleri YZ entegrasyonu sayesinde önemli ölçüde gelişmektedir. Bu gelişmeler daha detaylı ve düzenlenmiş bilgilerin elde edilmesine olanak sağlayarak karar verme süreçlerini güçlendirmektedir. Meslek mensupları YZ sistemlerinin faaliyetlerin verimliliğine sağladığı avantajlarla mesleki yeteneklerini geliştirmekte, zaman kazanmakta ve verilerin derinlemesine analizini yapabilme yeteneklerini geliştirmekte ve farklı görevlere odaklanma imkânı bulmaktadır (Büyükarıkan, 2021:277).

İktisadi açıdan değer yaratımının gerçekleştiği her alanda, ilerleme ve gelişim kaçınılmazdır. Muhasebe meslek mensuplarının yeni gelişen YZ uygulamalarını etkin bir şekilde kullanmaları stratejik karar verme süreçlerine daha etkin bir şekilde katılım sağlamalarına, katma değeri yüksek hizmetler sunmalarına ve çalışanların performansının artmasına neden olmaktadır (Yaşar, 2024:9). YZ sistemleri, finansal verilerin gelecekteki kararlarla bağlantılı olarak kullanılmasına algoritma uygulamaları sayesinde farklı seçenekler sunabilmektedir. Yapılan işlemlerden sonra YZ sistemleri geriye dönük kontrol teknikleriyle, hesaplar üzerinde düzeltme ve doğrulamalar yapılabilmektedir. Ayrıca YZ tabanlı sistemler verileri bulut ortamında saklayarak, ihtiyaç duyulduğu her an, verilere erişim olanağı sağlamaktadır (Özevin, 2023:540). Bu nedenle YZ sistemlerinin hatasızlık, hilelerin önlenmesi, otomasyon, verilerin saklanması, bilgilerin istendiği zaman elde edilebilmesi,

analiz yapabilme yetenekleri muhasebe mesleğinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmaktadır (Bellikli, 2024:3).

Meslek mensupları ile mükellefler arasındaki iletişimler ve memnuniyetin devam ettirilmesi kapsamında YZ sistemi kurgularına uygun olarak, bilgilendirici cevaplar, açıklamalar, yönlendirmeler gibi pratik bir sohbet robotu işlevini yerine getirebilmektedir. Ayrıca YZ, farklı dillerde çeviri yapma, kodlardaki hataları bulma, hikâyeler oluşturma gibi çeşitli dil işleme görevlerini yerine getirebilmektedir. Gelişmiş olan sohbet robotları, bir konuşma sırasında arayanların daha önceki söylediklerini hafızasında tutabilmekte bu da konuşmanın kontrollü bir şekilde sürdürülmesine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda YZ teknolojilerinin muhasebe mesleğine entegrasyonu hem teknik bir dönüşüm hem de mesleğin işleyişini, yetkinlik yapısını ve değer üretme kapasitesini yeniden tanımlayan yapısal bir değişim sürecini ifade etmektedir (Wu vd., 2023:1122).

3.2. Belge İşlemleri, Stratejik Analizler ve Mali Raporların Hazırlanması

YZ teknolojilerinin sürekli olarak gelişmesi birçok sektörde olduğu gibi muhasebe işlemlerinin kaydedilmesi, saklanması, finansal tabloların oluşturulması ve belgelendirilmesi kapsamında önemli dönüşümlere neden olmaktadır. YZ destekli yazılımlar muhasebe uygulamalarında, veri analizi, beyanname hazırlama ve belge işleme gibi süreçleri oldukça pratik hale getirmekte ve fatura işleri, e-belge yönetimi, bordro hesaplamaları, insan kaynaklarının entegrasyonu, finansal öngörü, bütçe planlama süreçleri, vergi uyumluluğu, beyannamelerin hazırlanması ve denetim alanlarında etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu tür sistemler sayesinde muhasebeciler, manuel ve zaman alıcı işlemlerden kurtulmakta, stratejik yönetim, yatırımların yönlendirilmesi, bütçe değerlendirmeleri, risk hesapları ve danışmanlıkla ilgili uygulamalara zaman ayırabilmektedir (Acar ve Öksüz, 2013:62).

Mali raporların geleneksel yöntemlerle hazırlanması süreci, çalışanlar tarafından, üretim aşamasından başlayarak pazarlama sonrasına kadar oldukça fazla emek verilmesini gerektirmekte, birtakım hatalar oluşmakta ve bu hataların düzeltme işlemi uzun zaman almaktadır. Buna karşılık raporların YZ sistemleriyle hazırlanması durumunda, hatalar azalmakta, hız ve güvenirlik oranı ise artmaktadır (Efe, 2024:1). Diğer bir ifadeyle, YZ sistemlerinin kullanılmasıyla muhasebe süreçlerinin daha etkin bir şekilde yürütülmesi, raporların Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na (TFRS), uygun bir şekilde hazırlanması mümkün hale gelmiştir (Azaltun vd., 2024:96). Sonuç olarak YZ destekli muhasebe uygulamaları operasyonel süreçleri hızlandıran bir araç olarak finansal raporlama kalitesini artıran, hata riskini azaltan ve muhasebe mesleğini daha analitik ve stratejik bir yapıya dönüştüren kapsamlı bir dijital dönüşüm sürecini temsil etmektedir.

4. YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ MUHASEBE SİSTEMLERİNİN AVANTAJLARI

YZ odaklı muhasebe sistemlerinin meslek mensupları tarafından kullanılması, verimlilik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve üretkenlik, müşteri hizmetlerinin iyileştirilmesi, esnek çalışma modellerini desteklemekte ve insan gücünden tasarruf açısından önemli avantajlar sağlamakta ve süreç yönetimi faaliyetlerini optimize etmektedir. YZ destekli muhasebe yazılımlarının operasyonel faaliyetlere entegre edilmesiyle hesapların yönetimi, takibi, depolanması, tekrar kullanımı ve geleceğe yönelik tahmin analizlerinin yapılması çok daha kolay hale gelmektedir (Lee ve Tajudeen, 2020:215). YZ destekli muhasebe sistemlerinin avantajları; gerçek zamanlı değerlendirme, öngörü yeteneği, mevzuata uygunluk, müşterilerle iletişim, inceleme, değerlendirme, etkin karar alma yeteneği, beklentilere uygun çözümler geliştirme ve muhasebe mesleğinde yeni uzmanlıkların oluşturulması şeklinde aşağıda izah edilmektedir.

- ***Gerçek Zamanlı Değerlendirme, Öngörü Yeteneği ve Mevzuata Uygunluk*:** Muhasebe alanında YZ teknolojilerinin sağladığı birçok avantaj bulunmaktadır. Bu avantajlar şu şekilde özetlenmektedir: a). Hız ve verimlilik, tekrar eden işlemler otomasyonla gerçekleştirilerek hem zaman tasarrufu sağlanmakta hem de insan kaynaklı hata riski en aza indirgenmektedir. b). Gerçek zamanlı değerlendirme yapılabilmekte, BV kümeleri her an işlenip raporlanabilmekte, böylece daha hızlı ve kesin kararlar alınabilmektedir. c). Öngörü yeteneği, YZ finansal riskleri önceden tespit ederek işletmelerin proaktif önlemler almalarına destek olmaktadır. d). Yasal uygunluk ve denetim kolaylığı, mevcut ve değişebilen mevzuatlara uyumu sürekli izleyerek uyumsuzluk riskini minimum seviyeye indirmektedir. Ayrıca YZ algoritmaları, muhasebe de dâhil olmak üzere birçok sosyal bilim dalında hızla yayılmakta ve teknolojideki ilerlemeler, muhasebe kuramı ile uygulamalarını bütünüyle etkilemektedir (Merter ve Özer, 2023:279). YZ teknolojileri muhasebe süreçlerinde hız, doğruluk, öngörü ve mevzuata uyum açısından önemli avantajlar sağlayarak mesleğin daha verimli, güvenilir ve stratejik bir yapıya kavuşmasına katkıda bulunmaktadır.

- ***Müşterilerle İletişimde Etkinlik*:** Muhasebe faaliyetlerinde, başarıyı etkileyen en önemli faktörlerden birisi de etkin bir mükellef-işletme ilişkisi sağlamaktır. Bu doğrultuda meslek mensuplarının, rekabetin gittikçe attığı piyasalarda hizmetlerinin kalitesini en üst düzeye çıkarmaları ve müşteri memnuniyetini artırmaları gerekmektedir. Bir diğer ifadeyle YZ'nin kullanımı, muhasebecilere adeta sanal bir yardımcı görevi görerek, müşteri iletişimini kolaylaştırmakta, mekân kısıtı olmadan mükelleflerinin doğru bilgilere zamanında ulaşmasını sağlayabilmekte ve işletmelerin performansını artırmaktadır (Noy ve Zhang, 2023:187). YZ teknolojilerinin, farklı türden işlemlerde kullanılabilmesi sayesinde meslek mensupları müşteri desteğinden hesapların kaydına, kontrolüne, kayıtlara alınmasına ve tablo oluşturulmasına kadar birçok uygulamayı sistematik hale getirmektedir (Ray, 2023:126). Ayrıca YZ'nin hızlı yanıtlama sistemi ise başvurulara hızlı yanıt oluşturmasını ve aynı anda birçok görüşmenin etkili bir şekilde yönetilmesini sağlamaktadır (Kalla ve Nathan, 2023:829). YZ ile oluşturulan algoritmalar aracılığıyla; kayıta geçirilen bilgilerden yararlanılarak stratejik kararlar verilmekte, öngörülerde bulunulmakta ve analizler yapılmaktadır (Hasan, 2022:4). Bu kapsamda YZ uygulamaları meslek mensupları tarafından giderek daha yaygın bir şekilde kullanılmakta ve günlük yaşamda gerçekleşen birçok sürece önemli katkılar sağlamaktadır. Devlet yönetiminden işletme faaliyetlerine, eğitimden sağlık sektörüne kadar çeşitli alanlarda YZ'den yararlanılmakta ve karar almadan politika geliştirme süreçlerine kadar olan işlemlerde kullanılmaktadır (Boyalı, 2025:219). YZ, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi konusunda da önemli bir rol oynamaktadır. Muhasebe işlemlerinde YZ kullanımının artmasıyla birlikte, muhasebe çalışanlarının daha analitik düşünebilme, yorum yapabilme ve YZ teknolojisiyle beraber çalışan işlemlerini kolaylıkla gerçekleştirebilme yeteneklerine sahip olması beklenmektedir (Akpınar ve Baskan, 2025:107). Sonuç olarak YZ teknolojilerinin muhasebe alanında müşteri ilişkilerini güçlendiren, karar alma mekanizmalarını destekleyen ve meslek mensuplarının analitik yetkinliklerini artıran bir verimlilik katma değeri yarattığı ifade edilmektedir.
- ***İnceleme, Değerlendirme ve Etkin Karar Alma Yeteneği*:** YZ destekli sistemlerin veriyi inceleme ve değerlendirme yeteneği, insanlara kıyasla daha süratli, hatasız sonuçlar ortaya koyarak, gereksinim duyulan bilginin ilgili taraflara zamanında ulaştırılmasına ve danışmanlık hizmetlerinde karar alma süreçlerinin desteklenmesine olanak tanımaktadır. YZ mekanizmaları, kullandıkları algoritmalar aracılığıyla sadece geçmiş dönemlere ait verilerin finansal incelemesini yapmakla kalmayıp, gelecekteki finansal hareketleri öngörmede de muhasebe mensuplarının danışmanlık çalışmalarına destek olmaktadır (Erkan ve Yılmazcan, 2023:274). Muhasebe mensuplarının, gelecekte kuruluşlarda hem iç danışmanlık yapması hem de karar alma süreçlerinde etkin rol oynaması öngörülmektedir (Tsiligiris ve Bowyer, 2021:635). YZ sağladığı hizmetler nedeniyle, uzman sistemler olarak kabul edilmekte ve insan hatasının yapılmasını engelleyerek, işletmelerin faaliyetlerini daha etkin olarak sürdürmelerine ve yeni yatırım kararları almalarına destek olmaktadır. Aslında bu sistemler, insan deneyimlerinden öğrenerek sorun çözme yeteneği kazanmaktadır. Bu nedenle uzman sistemler, belirli bir konuda sorunları çözen ve mantık yürütme süreçlerinin taklidini yapan bilgisayar yazılımlarıdır (Wagner, 2017:16). YZ sistemleri, öneri de bulunma, veriye dayalı analizler yapma, makine öğrenmesi, mantık yürütme ve düzenlenen raporlarla yöneticilere karar verme konusunda önemli faydalar sağlamaktadır (Erkan ve Yılmazcan, 2023:270). Muhasebe faaliyetlerinde YZ sistemlerinin Entegrasyonu, verilerin güvenilirliğini, hesap verilebilirliği, şeffaflığı karar alma işlemlerinin daha etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır (Gunz ve Thorne, 2020:153). Genel olarak değerlendirildiğinde YZ destekli sistemler muhasebe alanında veri analizi, öngörü ve karar desteği sağlayarak meslek mensuplarının danışmanlık rolünü güçlendirmekte ve işletmelerde daha etkin, şeffaf ve güvenilir bir yönetim anlayışının oluşmasına katkıda bulunmaktadır.
- ***Beklentilere Uygun Çözümler Geliştirme*:** YZ sistemlerinin meslek mensupları tarafından kullanılması, yapılan faaliyetlerin etkinliğini artırabilir, mükelleflerle iletişimi hızlandırabilir, ortaya çıkabilecek sorunlara kısa zamanda çözümler oluşturulmasına destek olabilir, detaylı videolarla Luca, SAP, Eta gibi yaygın muhasebe yazılım programlarının eğitimlerini daha kolay hale getirebilir, yasal düzenlemeler ile ilgili gelişmelerin takibini kolaylaştırabilir, muhasebe standartlarının uygulanmasını destekleyebilir, finansal tabloların hızlı ve doğru biçimde oluşturulmasını sağlayabilir (Geçici, 2024:111). YZ'nin sürekli gelişen yeniliklerinin, muhasebe alanına entegrasyonu ile faaliyetlerin otomasyonu, verimliliği, etkin karar alma süreci ve risk yönetimi gibi konularda önemli gelişmeler sağlanmaktadır. Ayrıca YZ ile kaynakların yetersiz kullanıldığı veya verimliliğin artırılabileceği noktalar tespit edilmekte ve optimum kaynak dağılımı ile maliyet avantajı sağlanmaktadır (Adelakun vd., 2024:226). Bu çerçevede YZ uygulamaları, muhasebe meslek mensuplarının teknik iş yükünü azaltarak bilgiye dayalı, hızlı ve uyumlu hizmet sunmalarını mümkün kılmakta ve mesleğin dijital yetkinlik temelli bir yapıya dönüşmesine zemin hazırlamaktadır.

- ***Muhasebe Mesleğinde Yeni Uzmanlıkların Oluşması*:** Teknolojideki hızlı ilerleme, farklı sektörlerdeki işletmeleri etkileyerek geleneksel uygulamalarını değiştirmektedir. Yeni teknolojilerin kullanımı meslek mensuplarının kişisel gelişimini, yeteneklerini, becerilerini, iş kapasitelerini ve performanslarını artırmaktadır. Böylece meslek mensupları rutin işlerle sınırlı kalmayarak müşterilerine yatırım, ürün geliştirme, hizmet kalitesi, inovasyon, pazar büyütme, yurt dışı pazarlara açılma, uygun kredi sağlama, bütçe yönetimi gibi önemli konularda danışmanlık hizmetleri verebilmektedirler (Abdioğlu ve Daştan, 2024:1). Teknolojideki gelişmeler, muhasebe süreçlerini otomatik hale getirmek, veri analizi gerçekleştirmek ve raporlamayı hızlandırmak için birçok yeni aracı kullanıma açmıştır. Bu kapsamda bulut tabanlı yazılımlar, mobil uygulamalar, YZ tabanlı analiz araçları ve BV işleme sistemleri gibi yenilikler muhasebe mensuplarının daha hızlı kararlar almalarına, iş süreçlerini iyileştirmelerine, ileri seviyede finansal analizler yapmalarına, riskleri öngörmelerine önemli katkılar sağlamıştır (Sevim ve Yılmaz, 2024:857).

- ***Ekonomik Etkiler*:** YZ teknolojilerindeki hızlı ilerleme, etkileyerek ülke ekonomilerini ve farklı sektörlerdeki faaliyet gösteren işletmeleri etkilemektedir. YZ muhasebe uygulamalarındaki otomatik sistem, verimlilik, karar verme ve risk yönetimi açısından eşsiz olanaklar sağlamaktadır. Muhasebe mensupları, YZ teknolojilerinden yararlanarak işletmeler için daha iyi ekonomik sonuçlar elde etmektedirler. Tekrarlayan işlemler otomatikleştiren ve süreçleri sistematik hale getiren YZ, işletmelere önemli maliyet tasarrufu sağlamaktadır. Ayrıca YZ, kaynakların yeterince verimli kullanılmadığı ya da verimliliğin artırılabileceği noktaları saptayarak bu kaynakların dağılımını optimize etmekte, bu da toplam maliyetleri düşürmektedir (Adelakun vd., 2024:226-228). YZ, insan hatası riskini azaltırken doğruluğu artırmakta ve muhasebe uzmanlarının daha karmaşık ve stratejik konulara yönelmeleri için onlara zaman kazandırmaktadır. YZ tabanlı yazılımlar, doğal dil işleme ile makine öğrenimi kullanarak işlem kategorilerini köklü bir şekilde dönüştürmüştür. Bu otomasyon, işlemlerin doğru şekilde etiketlenmesini temin ederek manuel müdahaleyi azaltmakta ve genel muhasebe süreçlerini daha da kolaylaştırmaktadır (Adeyelu, 2024:1202).

  YZ; dış güvenlik, eğitim, mühendislik, tıp, muhasebe, işletme, pazarlama, hukuk, finans ve ekonomi gibi pek çok alanda önemli bir hale gelmiştir. Bunun yanı sıra, bu gelişmeler YZ'nin yeni şeylere uyum sağlamasını kolaylaştırırken, takip edilmesini zorlaştırmaktadır. Bilgi teknolojilerinin yaygın kullanımı ve dünya genelindeki kabulleri, büyük veriler, bulut bilişim ve internet gibi dijital araçlar, günümüzün pazar şartları ve beklentilerini muhasebe uygulamalarının kalitesi açısından değiştirmiştir (Aruleba vd., 2022:172). YZ, pek çok mesleği dönüştürmekle beraber muhasebe alanında da hızlı bir değişim yaratmaktadır. Ayrıca muhasebe süreçlerinde ortaya çıkan büyük veriler, denetçileri daha riskli alanları detaylı incelemeye yönlendirmektedir. YZ, küreselleşme ve rekabet ortamı ile birlikte muhasebe mesleğinin gelişimine katkıda bulunarak yeni fırsatlar oluşturmuştur. Özetle, YZ muhasebe aşamalarında işlerin kimler, nasıl ve hangi yöntemle yapılacağını değiştirirken, teknolojinin hem bireyleri hem de ekonomik uygulamaları destekleyip güçlendireceği düşünülmektedir (Munoko vd., 2020:209).

- ***Sosyal Etkiler*:** YZ teknolojilerindeki sınırsız gelişmeler, toplumdaki ihtiyaçları, talepleri, sosyal yaşamı ve bireylerin bakış açısını ekilemektedir. Muhasebede YZ kullanımı, yalnızca teknik zorluklar değil, aynı zamanda toplumsal ve sosyal meselelerin de göz önünde bulundurulmasını gerektiren etik riskler barındırmaktadır. YZ'nin muhasebe alanında nasıl kullanıldığı konusunda en çok ilgi çeken nokta, bu durumun muhasebecilerin iş hayatındaki rolünü nasıl etkilediğidir. Fülöp vd. (2023:388), YZ'nin daha henüz insan duygularını taklit edemediğini ve mesleki yargılara dayalı kararlar veremeyeceğini, dolayısıyla muhasebecilerin yerini alamayacağını, fakat rutin görevlerde onlara destek olabileceğini belirtmişlerdir. Öte yandan Sutton vd.'ne (2018:16) göre teknoloji hâkimiyeti konusuyla ilgili olarak, teknolojinin kullanıcı üzerindeki baskın etkisi de dikkate alınmalıdır. Teknoloji hâkimiyeti çerçevesinde, kullanıcı genellikle itaatkâr bir tutum sergilemekte ve karar verme aşamasında teknolojiye boyun eğmektedir. Ayrıca sürekli teknolojiye bağımlı olmak, mevcut yeteneklerin azalmasına ya da uzmanlık gerektiren becerilerin geliştirilmemesi yoluyla potansiyel bir vasıfsızlaştırma sorununa yol açabilmektedir.

  YZ teknolojilerindeki sonsuz gelişmeler, toplumun ihtiyaçlarını, arzularını, sosyal hayatı ve bireylerin bakış açılarını etkilemektedir. YZ'nin yarattığı bu endişeler nedeniyle çalışan ruh sağlığı sorunlarında artış gösterdiğine dair araştırmalar bulunmaktadır. İş dünyasında YZ kullanımının getirdiği en büyük tehlikelerden biri, çalışanların yaptığı bazı işleri otomatik hale getirmesi ve bunun sonucunda iş kayıplarıyla işsizlik sorunları yaşanmasıdır. Bu durum, ekonomik ve toplumsal eşitsizliklerin daha fazla artmasına yol açmaktadır. İnsanların yaptığı işleri bile artık YZ çok daha verimli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirebildiğinden, bu durum çalışanlar için önemli bir stres kaynağı olmaktadır. Bu yüzden çalışanlar

psikolojik olarak da olumsuz etkilenebilmekte, yetenekleri ve kapasiteleri ikinci planda kalabilmekte, bu da depresyon riskini artırmaktadır (Mihai ve Pica, 2023:57).

- ***Psikolojik Etkiler*:** YZ teknolojilerindeki sınırsız gelişmeler, meslek mensuplarının iş alışkanlıklarını, iş süreçlerini, psikolojilerini, kişisel gelişimini, becerilerini ve performanslarını eklemektedir. YZ teknolojilerinin sınırsız gelişmeleri, uzmanların iş motivasyonlarını, iş süreçlerini, psikolojik durumlarını, kişisel gelişimlerini, becerilerini ve performanslarını etkilemektedir. YZ'nin yaygınlaşması, sadece teknik olarak uyum sağlama ihtiyacı doğurmakla kalmamakta; aynı zamanda bireylerde teknolojiye dayalı psikolojik tepkilerin de ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu bakış açısından, YZ korkusu, insanların YZ sistemleriyle etkileşimde bulundukları sırada ya da YZ'nin gelecekteki etkinliğini düşündüklerinde hissettikleri kaygı, huzursuzluk ve kontrol kaybı duygularını ifade etmektedir. YZ'ye yönelik korkuların çoğunun yanlış anlama, belirsizlik ve bağımsızlık ile ilgili kavramların karışmasının bir sonucu olabileceğini öne sürmekte, kaygının algı ve bilgi süreçleriyle yakın bir ilişki içinde olduğu belirtmektedir (Johnson ve Verdicchio, 2017:1).
- Ulusal ve uluslararası araştırmaların sistematik bir şekilde incelenmesi, muhasebe uzmanlarının YZ'nin verimlilik ve doğruluk sağlamadaki potansiyelini genellikle kabul ettiğini; ancak iş güvencesi, etik tehlikeler, psikolojik sorunlar, veri gizliliği ve meslek kimliğinin zayıflaması gibi konular hakkında çeşitli endişeler taşıdığını ortaya koymaktadır. Bulgular ayrıca, direnç davranışlarının sadece bireysel psikolojik tepkilerden gelmediğini, aynı zamanda kurumsal kültür, liderlik yapısı, teknik altyapı ile düzenleyici çerçeve gibi strüktürel faktörlerle de ilişkilendirildiğini göstermektedir (Atabay, 2025:391). Raisch ve Krakowski (2021:192), insan ve YZ iş birliği hakkında "*tamamlayıcılık*" ilkesini öne çıkaran bir yaklaşım sunmuşlardır. Yazarlar, etkili bir iş birliğinin, insan ve makinelerin güçlü taraflarını birleştirmekten geçtiğini savunmuştur. Muhasebe uzmanlarının YZ'ye karşı duydukları dirençten sıyrılarak iş birliği yapmaları, sadece teknolojik entegrasyonu sağlamakla kalmaz, aynı zamanda psikolojik, mesleki ve kurumsal değişiklikleri de içeren çok yönlü bir süreçtir. Bu süreçte çeşitli stratejiler ve yöntemler uygulanmaktadır.

5. YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ MUHASEBE SİSTEMLERİNİN DEZAVANTAJLARI

Yapay zeka destekli muhasebe sistemlerinin avantajlarının yanı sıra taşımış olduğu bazı dezavantajlar da bulunmaktadır. Bu dezavantajlar "*veri gizliliği ve güvenliği*", "*maliyet ve karmaşıklık*", *"uzman personel eksikliği*", "*algoritmik hatalar*" ve "*mevzuata uyum*" alt başlıkları altında kısaca ele alınacaktır.

- ***Veri gizliliği ve güvenliği***, finansal verilerin bulut tabanlı YZ sistemlerinde işlenmesi, siber saldırı risklerini artırmakta ve gizli bilgilerinin sızma tehlikesini doğurur. YZ'nin veri analizi ve veri işleme aşamalarında, bu yasal kurallara uyulması önemlidir. YZ'nin bu bilgileri doğru bir şekilde kullanabilmesi, gizlilik ve veri güvenliği bakımından son derece önemlidir. Kişisel verilerin korunması ve izinsiz erişimlere karşı tedbir alması, YZ ile üretilmekte olan eserlerin etik bir biçimde kullanılabilmesi için oldukça gereklidir. Birçok ülke, YZ teknolojilerinin uygulanmasıyla alakalı veri koruma ve gizlilik kanunları geliştirmektedir. Bu kanunlar, kişisel verilerin korunması, veri ihlalleri ve veri güvenliği gibi konuları kapsamaktadır (Özdal, 2024:94).

  Veri güvenliği ve gizliliği, finansal bilgilerin bulut tabanlı YZ sistemleri üzerinde işlenmesiyle birlikte siber saldırılar için riskleri artırmakta ve önemli kurumsal bilgilerin sızma ihtimalini yükseltmektedir. Yeniden tanımlanma, anonimize edilmiş verilerin veri eşleştirme gibi yöntemlerle tekrar kişisel verilere dönüştürülmesi anlamını taşımaktadır. Sonuç olarak, verinin YZ'nin gelişiminde oynadığı temel rol ve veri gizliliği ile etik kullanımıyla alakalı sorunların önlenebilmes için veri depolamaya yönelik standartların oluşturulması ve veri güvenlik politikalarının oluşturulması gerekmektedir (Polat, 2025:412).

- ***Maliyet ve karmaşıklık***, YZ sistemlerinin muhasebe faaliyetlerine entegrasyonu ve mevcut sistemlere uyarlanması yüksek maliyetler gerektirmektedir. Bir diğer iafadeyel muhasebe mensuplarının YZ'yi benimsemesindeki bir diğer güçlük, bu teknolojilerin öğrenme aşamalarının hem zaman alıcı hem de maliyetli olmasıdır. YZ sistemlerinin hayata geçirilmesi, iş gücüne olan etkilerinin değerlendirilmesini ve mevcut iş akışlarıyla bütünleşmesini gerektirir ki bu da genellikle kültürel bir dönüşümle mümkündür. YZ'in işlem kayıtları ve rapor alma gibi alanlarda etkin bir şekilde kullanılabilmesi adına çalışanların yeterli eğitim ve bilgi düzeyine erişmesi gerekmektedir (Dwivedi vd., 2021:4).

  YZ, mali sektörü yeniden şekillendirerek etkinliği, karar alma süreçlerini ve hizmetlerin kişiselleştirilmesindeki fırsatları artırmaktadır. Fakat, risk yönetimi ile veri güvenliği konularında bazı

zorluklar da ortaya çıkmaktadır. YZ'nin finans alanındaki yararlarından yararlanmak için bu sorunların uygun düzenlemeler, şeffaflık ile teknolojinin becerileri ve sınırlamalarını iyi bir şekilde kavrayarak ele alınması oldukça önemlidir. Finansal kurumlar, denetleyiciler ve teknoloji alanındaki uzmanların; yenilikçi, iş birliğine yönelik, etik ve güvenli bir oluşturmak üzere dayanışma içerisinde olmaları gerekmektedir (Galianaa vd., 2024:179).

- ***Uzman personel eksikliği***, sistemlerin verimli kullanılabilmesi için hem muhasebe hem de YZ bilgisine sahip teknik personeli gerektirmektedir. Ayrıca YZ uygulamalarının hayata geçirmek genellikle yüksek maliyetler ve gelişmiş teknik bilgi ve yeterli donanımda altyapı gerektirmektedir. Bu durum, sınırlı bütçeye sahip olan meusebe işletmeleri için büyük bir engel oluşturmaktadır. Ayrıca YZ sistemlerinin gelişimi ve entegrasyonu için gereken yazılım, donanım ve devamlı bakım masrafları, küçük işletmelerin finansal kaynaklarını ciddi şekilde zorlamaktadır. Bunun yanı sıra, bu tür projelerde gerekli olan teknik uzmanlık ve deneyime sahip personelin azlığı, teknolojinin kullanılmasını zorlaştırdığı gibi küçük işletmelerin bu teknolojilerden verimli bir şekilde yararlanmalarını da engellemektedir. Ek olarak, teknik eğitimin ve danışmanlık hizmetlerinin yüksek maliyetleri, KOBİ'ler için ekstra bir yük haline gelmektedir (Ahmadi, 2023:20).

  YZ teknolojileri, çeşitli değerlere ve bakış açılarına sahip değişik toplumlar ve kültürlerle etkileşim içinde olmakta, bu durum da personel arasında kültürel uyumsuzluklara neden olmaktadır. Bu nedenle YZ'nin eğitime entegrasyonunda göz önüne alınması gereken bir diğer önemli unsur da sosyal ve duygusal ilişkilerdir. Bu nedenle meslek mensupları, gelişmiş teknolojilere personelin uyumu konusunda bir takım sorunlarla karşılaşılmaktadır (Jamal, 2023:143). Sanusi vd.'nin (2024:3) araştırma sonuçlarına göre YZ eğitimleri konusunda en çok karılaşılan sorunların; kültürel farlılıklar, beceri eksikliği, başaramama korkusu, bilgi eksikliği, alt yapı yetersizlikleri, etik problemler ve uzman kadro eksikliği olduğunu belirtmişlerdir.

- ***Algoritmik hatalar,*** YZ yanlış veri setleri veya hatalı bilgilerin işleme alındığı analizlerde hatalar yapabilir. YZ analizleri kapsamında kullanıcıların aklına ilk gelen şey algoritmalardır. Önceleri geleneksel algoritma işlemlerinde, takip edilecek kurallar ve eklenecek parametreler kapsamında manuel olarak programlanıyordu. Ancak YZ döneminde algoritmalar, veri setlerinden bilgi elde etme yollarını ve tahmin yapma biçimlerini büyük ölçüde değiştirmiştir. Ancak YZ algoritmalarının insan müdahalesi olmadan çalışması durumunda ön yargı ya da ayrımcılık yapma olasılığı bulunduğu gözlemlenmektedir. YZ'nin otomatik kararlar alabilmesi için verilere ihtiyaç duymaktadır. Verilerde önyargı ya da ayrımcılık mevcutsa, YZ'nin otomatik kararları da kaçınılmaz olarak bu tür önyargılardan etkilenmektedir. Ayrıca verilerin bazı durumlarda sosyal nedenlerin etkisiyle dezavantajlı gruplara fayda sağlamak için olumlu ayrımcılıkla değerlendirilmesi, tarafsız karar verilmesini engelleyerek istenen sonuçları vermemektedir (Abudureyimu ve Oğurlu, 2021:774).

  YZ kapsamında, algoritmalar belirli bir sorun ya da ihtiyaç doğrultusunda izlenecek yolu, yöntemi ve planı ifade etmektedir. Algoritmaların hatasız ve etkili bir şekilde işleyebilmesi için tasarım aşamasında titizlik gösterilmeli ve olası engellere karşı önlemler alınmalıdır. Algoritmalar ve iş akışı şemaları, karmaşık süreçleri basit ve anlaşılır bir biçimde açıklamayı hedeflemektedir. İyi tasarlanmamış algoritmaların kodlama sürecinde derleme sırasında sorunlara yol açabileceği gibi, uygulama aşamasında beklenen sonuçlardan sapma riski de bulunmaktadır. Dolayısıyla algoritmalar tasarlanırken kullanılacakları amaca uygun ve güvenilir bir planlama yapılması gerekmektedir. Bu tür durumlarla karşılaşıldığında alternatif çözümler sunulması da önem taşımaktadır (Özgür, 2021:21).

- ***Mevzuata uyum,*** vergi mevzuatı karmaşıktır ve sürekli değişmektedir. Meslek mensuplarının her zaman yasalardaki güncellemeleri tam ve doğru yorumlayaması riski sözkonusudur. Ayrıca YZ uygulamalarına yönelik olarak muhasebeciler, yasalarla uyum sağlama, etik kurallr ve mali raporlamada şeffaflık gibi pek çok konuda sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar, hissedarlar, çalışanlar, müşteriler ile daha geniş topluluk gibi çeşitli tarafların beklentileriyle daha da zorlaşmaktadır. Bu nedenle, muhasebede kurumsal yönetim sistemlerini benimseyen işletmeler, bu karmaşık talepleri karşılamak amacıyla sürekli olarak mevzuatı takip etmekte ve gerektiğinde hukuk birimlerini kurarak esnek, hesap verebilir ve uyum içerisinde faaliyetlerini yürütmektedirler (Russell ve Norvig, 2020:50).

  Teknoloji alanındaki ilerlemeler, idari ve yasal düzenlemeler arasındaki uyumsuzluğun, günümüzde muhasebe mensuplarının yüzleşmekte olduğu en karmaşık sorunlardan biri olduğunu göstermektedir. (Wu ve Liu, 2023:6). Bu amaçla yasaların başlıca bileşenleri olan devletlerin bu sistem içinde hangi değişimlere uğradığı, mevzuatların ana temasını oluşturan YZ'nin kavramsal açıdan nasıl tanımlanabileceği ya da nasıl

kategorize edilebileceği ve YZ düzenlemelerinin esas unsurlarının detaylı bir şekilde meslek mensupları tarafından sürekli olarak takip edilmesi gerekmektedir (Dezeure vd., 2024:30). Mevzuata uyum sağlamak, vergi kurallarının karmaşıklığı ve sürekli değişmesi nedeniyle oldukça zorlu bir süreçtir. Ayrıca YZ uygulamalarının, yerel yasa güncellemelerini tam anlamıyla ve doğru bir şekilde değerlendirememe riski bulunmaktadır. YZ'nin gelişimindeki en önemli unsurlardan biri olan veriler, hem kamu hem de özel sektör açısından kişisel ve kurumsal gizlilikle ilgili endişeler oluşturmaktadır. Üretilen verilerin planlanandan daha uzun süre saklanması, bu verilerin başlangıçta belirlenen amacının dışında kullanılması veya bireyler tarafından üretilen verilerin başka bireyler üzerinde etkili olabilecek bilgiler içermesi gibi durumlar, veri gizliliğini sağlama sürecini oldukça zorlaştırmaktadır (Chatterjee, 2020:758). Sonuç olarak YZ'nin yasal değişikleri sistematik ve kurumsal bir yönetim anlayışı ile izlemesi, muhasebe meslek mensuplarının operasyonel iş yükünü hafifleterek daha analitik, stratejik ve katma değeri yüksek hizmetler sunmalarını sağlayabilir, karlılıklarını artırabilir ayrıca sürekliliklerini ve rekabet üstünlüklerini sağlayabilir.

6. SONUÇ

Bu bölümde çalışmanın içeriği ile ilgili literatür taraması sonucunda elde edilen bilgilerden yararlanılarak sonuç bölümü oluşturulmuştur. YZ, muhasebe dünyasındaki yenilikleri ve muhasebe standartları ile yasalardaki son değişimleri anında izleyebilmektedir. Özellikle Türkiye'de sıkça rastlanan vergi yasalarındaki güncellemeleri anlık olarak takip edebilmesi muhasebecilere büyük bir zaman ve para avantajı sağlayabilmektedir. Ancak bu, YZ'nin bilgi işleme gücü sayesinde muhasebecilerin yerini alabileceği anlamına gelmemektedir. Aksine, muhasebe mesleğinde YZ uygulamaları yenilikçi bir adım olarak görülmeli ve meslek mensuplarının daha değerli hizmetler sunmalarında yardımcı bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda YZ sistemleri meydana gelen teknolojik yenilikler muhasebe uygulamalarına entegre edilmeli, yinelenen işler otomasyon sistemiyle yapılmalı, veriler düzenli olarak büyük dataya analizler yapılacak şekilde kaydedilmeli, maliyet ile zamandan tasarruf edilmelidir.

YZ tabanlı sistemler, işletmelere önemli bilgiler sağlıyor olsa da, bir muhasebe mensuplarının sunduğu insani perspektif ve duygusal zekânın yerini tamamen dolduramayacağı hâlâ yaygın görüş olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda öneri olarak YZ'nin kullanımı sayesinde muhasebe işlemlerinde, zaman ile kaynaktan tasarruf edilmeli; kapsamlı veri girişinde, analiz süreçlerinde ve standartların takibinde kolaylık sağlanmalıdır.

YZ'nin algılamadığı bir takım işlemlerde veya yeni gelişen yasal değişiklikleri işlemlere yansıtamadığı zamanlarda, muhasebe meslek mensuplarının düzeltme veya hataları önlemeleri konusu gözden uzak tutulmamalıdır. Bu kapsamda muhasebe mensuplarının, rutin iş süreçlerini kolaylaştırmak adına muhasebe otomasyon sistemlerinin kullanması teşvik edilmelidir. Faturalandırma, tahsilatlar ve mali tablo hazırlama gibi işlemlerde, zaman ile kaynak tasarrufu sağlanması için bu uygulamaların avantajlarına yönelik bilgilendirmeler yapılmalıdır. Meslek mensuplarının, teknolojik yenilikleri düzenli olarak takip etmeli ve bu alanlarda kendilerini geliştirmeli, mesleklerini daha etkin bir şekilde sürdürebilmelidir.

Bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda finansal yönetim, yönetim organizasyon, kariyer yönetimi, kişisel gelişim, YZ teknolojileri, YZ'nin kullanım alanları, stratejik yönetim, kamuda YZ işlemleri, YZ kapsamında kamu işletmeler işbirliği, YZ denetim ilişkisi vb. konuların çalışmalara dâhil edilmesi ve ayrıca yapılacak olan araştırmalarda evren büyüklüğünün il, bölge, ülke ve ülkeler arası büyüklükte belirlenmesi alana olan katkının artmasına neden olabilir.

YAZAR BEYANI / AUTHORS' DECLARATION:

Bu makale Araştırma ve Yayın Etiğine uygundur. Beyan edilecek herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırmanın ortaya konulmasında herhangi bir mali destek alınmamıştır. Makale yazım ve intihal/benzerlik açısından kontrol edilmiştir. Makale, "*en az iki dış hakem*" ve "*çift taraflı körleme*" yöntemi ile değerlendirilmiştir. Yazar(lar), dergiye imzalı "*Telif Devir Formu*" belgesi göndermişlerdir. Mevcut çalışma için mevzuat gereği etik izni alınmaya ihtiyaç yoktur. Bu konuda yazarlar tarafından dergiye "*Etik İznine Gerek Olmadığına Dair Beyan Formu*" gönderilmiştir. Yazar, çalışmanın tüm bölümlerine ve aşamalarına tek başına katkıda bulunmuştur. Bu çalışmanın hazırlanması sırasında yazar yazma süreçlerinde yapay zekâ ve yapay zekâ destekli teknolojiler kullanmadığını beyan etmiştir. Yazar, bu çalışmanın yayınlanmadığını veya herhangi bir yayın kuruluşuna yayınlanmak üzere gönderilmediğini kabul etmektedir. / This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support. The article has been checked for spelling and plagiarism/similarity. The article was evaluated by "*at least two external referees*" and "*double blinding*" method. The author sent a signed "*Copyright Transfer Form*" to the journal. / There is no need to obtain ethical permission for the current study as per the legislation. The "*Declaration Form Regarding No Ethics Permission Required*" was sent to the journal by the authors on this subject. The author contributed to all sections and stages of the study alone. During the preparation of this work the author did not use AI and AI-assisted technologies in the writing processes. Author acknowledged that this study has not been published or submitted to any publication outlets for publication.

KAYNAKLAR

ABDİOĞLU, Hasan ve DAŞTAN, Abdulkerim (2024), "*Finansal Bilginin Niteliksel Özellikleri ve Mesleki Yetkinlikler Kapsamında Muhasebe Mesleği ve Yapay Zekâ Etkileşimi*", **Muhasebe ve Finansman Dergisi**, S.104, ss.1-26, https://doi.org/10.25095/mufad.1485462

ABUDUREYIMU, Yiliyaer ve OĞURLU, Yücel (2021), "*Yapay Zekâ Uygulamalarının Kişisel Verilerin Korumasına Dair Doğurabileceği Sorunlar ve Çözüm Önerileri*", **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.20(41), ss.765-782, https://doi.org/10.46928/iticusbe.863505

ACAR, Vedat ve ÖKSÜZ, Ömer (2013), "*Finansal Bilgilerin Elektronik Ortamda Paylaşımı ve E-Defter Uygulamaları*", **Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)**, S.5(8), ss.62-89, https://izlik.org/JA63NA77DP

ADELAKUN, Beatrice Oyinkansola, MAJEKODUNMI, Tomiwa Gabriel ve AKINTOYE, Oluwole Stephen (2024), "*AI and Ethical Accounting: Navigating Challenges and Opportunities*", **International Journal of Advanced Economics,** S.6(6), ss.224-241, https://doi.org/10.51594/ijae.v6i6.1230

ADEYELU, Oluwatobi Opeyemi, UGOCHUKWU, Chinonye Esther ve SHONIBARE, Mutiu (2024), "*The Impact of Artificial Intelligence on Accounting Practices: Advancements, Challenges, and Opportunities*", **International Journal of Management & Entrepreneurship Research**, S.6(4), ss.1200-1210, https://doi.org/ 10.51594/ijmer.v6i4.1031

AHMADI, Ali (2023), "*Implementing Artificial Intelligence in IT Management: Opportunities and Challenges*", **Asian Journal of Computer Science and Technology**, S.12(2), ss.18-23, https://doi.org/10.51983/ajcst-2023.12.2.3704

AKPINAR, Aynur ve BASKAN, Tuba Derya (2025), "*İşletmelerde Yapay Zekâ Uygulamalarının Muhasebe Sürecine ve Sürdürülebilirlik Amaçlarına Katkılarının İncelenmesi: Sürdürülebilirlik Endeksindeki İşletmelerde Bir Araştırma*", **Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.(68), ss.107-116, https://doi.org/10.18070/erciyesiibd.1487898

AL-ZAQEBA, Murad Ali, JARAH, Baker Akram Falah, INEIZEH, Nehad İbrahim ve ALMATARNEH, Zeyad (2022), "*The Effect of Management Accounting and Blockchain Technology Characteristics on Supply Chains Efficiency*", **Uncertain Supply Chain Management**, S.10(3), ss.973-982, https://doi.org/10.5267/j.uscm.2022.2.016

ARULEBA, Kehinde, JERE, Nobert ve MATARIRANO, Obert (2022), "*Technology Adoption Readiness in Disadvantaged Universities during COVID-19 Pandemic in South Africa*", **International Journal of Higher Education**, S.11(2), ss.172-180, https://doi.org/10.5430/ijhe.v11n2p172

ASIKPO, Nonye Aniefiok (2024), "*Impact of Digital Transformation on Financial Reporting in the 21st Century*", **International Journal of Comparative Studies and Smart Education,** S.1(1), ss.34- 45.

ATABAY, İsmail (2025), *"Muhasebe Meslek Mensuplarının Yapay Zekâya Olan Tutumları, Kaygı ve Dirençleri: Dirençten İşbirliğine Geçiş*", **İzmir Dayanışma Dergisi**, S.8(3), ss.391-411, https://doi.org/10.69599/izd.3032

AYTEKİN, Alper, ÇAKIR, Fatma Sönmez, YÜCEL, Yakup Bahadır ve KULAÖZÜ, İlknur (2018), "*Algoritmaların Hayatımızdaki Yeri ve Önemi*", **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, S.5(7), ss.143-150, https://izlik.org/JA67BX72PG

AZALTUN, Murat, AKTAŞ, Arzu, TEKBAŞ, İsmail ve TURGUT GENÇ, Sabiha (2024), "*ChatGPT'nin Muhasebe Mesleğine ve Muhasebecilere Yönelik Öngörüleri: Fırsatlar ve Riskler*", **Hitit Sosyal Bilimler Dergisi**, S.(ICAFR'23 Özel Sayısı), ss.93-110, https://doi.org/10.17218/hititsbd.1393675

BEERBAUM, Dirk (2023), "*Generative Artificial Intelligence (Gai) with Chatgpt for Accounting a Business Case*", S.7(4), ss.1-12, http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4385651 (Erişim Tarihi: 08.11.2025).

BELLİKLİ, Uğur (2024), "*Muhasebede Yapay Zekâ Kullanım Etiği*", **Muhasebe Enstitüsü Dergisi**, S.71, ss.1-11, https://doi.org/10.26650/MED.1490433

BOSE, Sudipta, DEY, Sajal Kumar ve BHATTACHARJEE, Swadip (2023), "*Big Data, Data Analytics and Artificial Intelligence in Accounting: an Overview*", **Handbook of Big Data Research Methods** (Ed. Shahriar Akter, Samuel Fosso Wamba), Edward Elgar Publishing, London, ss.32-51, https://doi.org/10.4337/9781800888555.00007

BOYALI, Handan (2025), "*Yeni kamu Yönetimi Perspektifiyle Dijitalleşmenin Son Evresi: Yapay Zekâ*", **Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi**, S.6(2), ss.207-227, https://doi.org/10.58658/ kaypod.1688193

BÜYÜKARIKAN, Ulukan (2021), "*Teknolojik Gelişmelerin Muhasebe Mesleği Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi*", **Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.52, ss.269-288, https://izlik.org/JA78AF58XT

CHATTERJEE, Sheshadri (2020), "*AI Strategy of India: Policy Framework, Adoption Challenges and Actions for Government*", **Transforming Government: People, Process and Policy**, S.14(5), ss.757-775, https://doi.org/ 10.1108/TG-05-2019-0031

CHU, Mui Kim ve YONG, Kevin Ow (2021), "*Big Data Analytics for Business Intelligence in Accounting and Audit*", **Open Journal of Social Sciences**, S.9(9), ss.42-52, https://doi.org/10.4236/jss.2021.99004

ÇELİK, Kâmil (2021), "*Bulut Bilişim Teknolojileri*", **Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.12(24), ss.436-450, https://doi.org/10.47129/bartiniibf.1019898

DEZEURE, Freddy, MOEREL, Lokke ve WEBSTER, George (2024), "*Digital Sovereignty is Impossible without Big Tech*", **Atlantisch Perspectief**, S.48(1), ss.30-35, https://www.jstor.org/stable/48761751 (Erişim Tarihi: 14.04.2026).

DURSUN, Günay Deniz, EKTIK, Doğuş ve TUTCU, Burçin (2019), "*Mesleğin Dijitalleşmesi: Muhasebe 4.0"*, **Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi**, S.6(6), ss.263-271, https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue /47256/595432

DWIVEDI, Yogesh K., HUGHES, Laurie, ISMAGILOVA, Elvira, CARLSON, Jamie, FILIERI, Raffaele, JACOBSON, Jenna, JAIN, Varsha, KARJALUOTO, Heikki, KEFI, Hajer, KRISHEN, Anjala S., KUMAR, Vikram, RAHMAN, Mohammad M., RAMAN, Ramakrishnan, RAUSCHNABEL, Philipp A., ROWLEY, Jennifer, SALO, Jari, TRAN, Gina A. ve WANG, Yichuan (2021), "*Setting the Future of Digital and Social Media Marketing Research: Perspectives and Research Propositions*", **International Journal of Information Management**, S.59, ss.1-47, https://doi.org/ 10.1016/j.ijinfomgt.2020.1021

EFE, Ahmet (2024), "*Yapay Zeka Algoritmaları ile Dönüşüm Geçirecek Denetim Mesleğinin Geleceği Üzerinde bir Değerlendirme*", **Yönetim Bilişim Sistemleri Dergisi**, S.8(2), ss.1-19, https://izlik.org/JA97NZ38EX

EKER, Remzi, ALKİŞ, Kamber Can , UÇAR, Zennure ve AYDIN, Abdurrahim (2023), "*Ormancılıkta Makine Öğrenmesi Kullanımı*", **Turkish Journal of Forestry**, S.24(2), ss.150-177, https://doi.org/10.18182 /tjf.1282768

ERKAN, Mehmet ve YILMAZCAN, Osman (2023), "*Muhasebede Yapay Zekânın Etkisi*", **Eklektik Sosyal Bilimler Dergisi**, S.1(2), ss.267-286, https://doi.org/10.61150/eklektik.2023010202

FAULCONBRIDGE, James, SARWAR, Atif ve SPRING, Martin (2024), "*Accommodating Machine Learning Algorithms in Professional Service Firms*", **Organization Studies**, S.45(7), ss.1009-1037, https://doi.org/10.1177/01708406241252930

FULOP, Melinda Timea, TOPOR, Dan Ioan, IONESCU, Constantin Aurelian, CIFUENTES-FAURA, Javier ve MĂGDAS, Nicolae (2023), "*Ethical Concerns Associated with Artificial Intelligence in the Accounting Profession: A Curse or a Blessing?*", **Journal of Business Economics and Management**, S.24(2), ss.387-404, https://doi.org/10.3846/jbem.2023.19251

GACAR, Anıl (2019), "*Yapay Zekâ ve Yapay Zekânın Muhasebe Mesleğine Olan Etkileri: Türkiye'ye Yönelik Fırsat ve Tehditler*", **Balkan Sosyal Bilimler Dergisi**, S.8, ss.389-394, https://izlik.org/JA87CF95DB

GALIANA, L. Inglada, GUDINO, L. Corral ve GONZÁLEZ, P. Miramontes (2024), "*Ethics and Artificial Intelligence*", **Revista Clínica Española (English Edition)**, S.224(3), ss.178-186, https://doi.org/10.1016/j.rceng.2024.02.003

GEÇİCİ, Erol (2024), "*Yapay Zekâ Destekli ChatGPT'nin Muhasebe Eğitimi Alanına Uygunluğu: Fırsatlar ve Zorluklar*", **İşletme Akademisi Dergisi**, S.5(2), ss.96-117, https://orcid.org/0000-0002-3511-0176

GEHRKE, Johannes, LABRINIDIS, Alexandros ve PAPAKONSTANTINOU, Yannis (2014), "*Big Data and its Technical Challenges*", **Communications of the ACM**, S.57(7), ss.86-94, https://doi.org/10.1145/2611567

GEZİCİ, Hikmet Salahaddin (2022), "*Yapay Zekâ ve Vergi Yönetimi: Finlandiya Örneği*", **Vergi Raporu Dergisi**, S.277, ss.46-66.

GUNZ, Sally ve THORNE, Linda (2020), "*Thematic Symposium: The Impact of Technology on Ethics, Professionalism and Judgement in Accounting*", **Journal of Business Ethics**, S.167, ss.153-155, https://doi.org/10.1007/s10551-019-04404-4

HASAN, Ahmed Rizvan (2022), "*Artificial Intelligence (AI) in Accounting & Auditing: A Literature Review*", **Journal of Research in Business, and Management**, S.10(1), ss.440-465, https://doi.org/10.4236/ojbm.2022.101026

JAMAL, Afiya (2023), "*The Role of Artificial Intelligence (AI) in Teacher Education: Opportunities & Challenges*", **International Journal of Research and Analytical Reviews**, S.10(1), ss.139-146, https://www.researchgate.net/profile/Afiya-Jamal/publication/369384184 (Erişim Tarihi: 06.04.2026).

JOHNSON, Deborah ve VERDICCHIO, Mario (2017), "*AI Anxiety*", **Journal of the Association for Information Science and Technology**, S.68(9), ss.1-4, https://doi.org/10.1002/asi.23867

KALLA, Deniesh ve NATHAN, Smith (2023), "*Study and Analysis of Chat GPT and its Impact on Different Fields of Study*", **International Journal of Innovative Science and Research Technology**, S.8(3), ss.827-833.

KARACAER, Berrin (2023), "*Akıllı Otomasyon Sistemlerinin Getirdiği Riskler ve İç Denetime Etkileri*", **İşletme Akademisi Dergisi**, S.4(2), ss.155-173, https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1248

KÜTÜK, Yasin ve ZOR, Ümmügülsüm (2020), "*Muhasebe Alanında Geliştirilen Uzman Sistemler*", **Muhasebe ve Denetime Bakış**, S.20(61), ss.193-208, https://izlik.org/JA99AD85EX

LEE, Cheah Saw ve TAJUDEEN, Farzana Parveen (2020), "*Usage and Impact of Artificial Intelligence on Accounting: Evidence from Malaysian Organisations*", **Asian Journal of Business and Accounting**, S.13(1), ss.213-240, https://doi.org/10.22452/ajba.vol13no1.8

LI, Zehong ve ZHENG, Li (2018), "*The Impact of Artificial Intelligence on Accounting*", **Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)**, S.181, ss.813-816, https://doi.org/10.2991/icsshe-18.2018.203

MERTER, Kürşat Abdullah ve ÖZER, Gökhan (2023), **Denetimde Yapay Zekâ**, Nobel Yayınları, İstanbul.

MIHAI, Daniela Alina ve PICA, Aurel Ştefan (2023), "*The Role of Artificial Intellegence in Business Sustainability*", **Faima Business & Management Journal**, S.11(3), ss.56-67, https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A6%3A18601190/detailv2?sid (Erişim Tarihi: 16.11.2025).

MUNOKO, Ivy, BROWN-LIBURD, Helen L. ve VASARHELYI, Miklos (2020), "*The Ethical Implications of Using Artificial Intelligence in Auditing*", **Journal of Business Ethics**, S.167(2), ss.209-234, https://doi.org/10.1007/s10551-019-04407-1

NOY, Shakked ve ZHANG, Whitney (2023), "*Experimental Evidence on the Productivity Effects of Generative Artificial Intelligence*", **Science**, S.381(6654), ss.187-192, https://doi.org/10.1126/science. adh2586

ONAN, Fatih (2023), "*Muhasebe Mesleğinde Yaşanan Teknolojik Gelişmelerin Meslek Mensupları Ekseninde Değerlendirilmesi*", **Yüksek Lisans Tezi**, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

ONAY, Ahmet (2020), "*Büyük Veri Çağında İç Denetimin Dönüşümü*", **Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi**, S.22(1), ss.127-163, https://doi.org/10.31460/mbdd.620837

ÖZÇELİK, Musa, DİKMEN, Beyhan Beller, ERDURU, Erduru ve DERAN, Ali (2022), **Yapay Zekâ Kullanımının Muhasebe ve Denetim Süreci Üzerine Muhtemel Etkileri**, Gazi Kitabevi, Ankara.

ÖZDAL, Mehmet Akif (2024), "*Yapay Zekâ ile Üretilen Görsel ve Illüstrasyon Eserlerinin Telif Hakları ve Kişisel Veri Güvenliği*", **Disiplinlerarası Yenilik Araştırmaları Dergisi**, S.4(1), ss.7-31, https://doi.org/10.56723/dyad.1330177

ÖZEVİN, Onur (2023), "*Muhasebede Yapay Zekâ Kullanımının Meslek Etiğine Etkileri: Chatgpt Uygulaması*", **Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S.8(3), ss.535-549, https://doi.org/10.29106/fesa.1348752

ÖZGÜR, Selahaddin Bilal (2021), "*Algoritmalar, Yapay Zekâ, Makine Öğrenmesi, Derin Öğrenme ve Uygulamaları: Beşerî Fayda Üretiminin Yazılımlar Tarafından Karşılanması*", **Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi**, S.10(1), ss.1-29, https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2026392, (Erişim Tarihi: 16.12.2025).

PENG, Yixuan, AHMAD, Sayed Fayaz, AHMAD, Bani Ahmad ve SHAIKH, Mustafa Al (2023), "*Riding the Waves of Artificial Intelligence in Advancing Accounting and its Implications for Sustainable Development Goals*", **Sustainability**, S.15(19), ss. 2-12, https://doi.org/10.3390/su151914165

POLAT, Ebru (2025), "*Yapay Zekâ Stratejilerinde Veri Politikaları: Seçili Ülkelerin Karşılaştırmalı Değerlendirmesi*", **Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.26(1), ss.408-439, https://doi.org/10.53443/anadoluibfd.1551561

RAISCH, Sebastian ve KRAKOWSKI, Sebastıan (2021), *"Artificial Intelligence and Management: The Automation–Augmentation Paradox"*, **Academy of Management Review**, S.46(1), ss.192-210, https:// doi.org/10.5465/amr.2018.00 72

RAY, Partha Pratim (2023), "*ChatGPT: A Comprehensive Review on Background, Applications, Key Challenges, Bias, Ethics, Limitations and Future Scope*", **Internet of Things and Cyber-Physical Systems**, S.3, ss.121-154, https://doi.org/10.1016/j.iotcps.2023.04.003

RUSSELL, Stuart ve NORVIG, Peter (2020), **Artificial Intelligence: A Modern Approach**, Pearson Education Limited Press, United Kingdom, 4th Edition.

SABUNCU, Birsel (2022), "*Dijital Dönüşümün Muhasebe Mesleğine Etkileri*", **Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.15(1), ss.103-115, http://doi.org/10.25287/ohu iibf.974840

SANUSI, Ismaila Temitayo, AGBO, Friday Joseph, DADA, Oluwaseun Alexander, YUNUSA, Abdullahi Abubakar, ARULEBA, Kehinde D., OBAIDO, George, OLAWUM, Olayemi ve OYELERE, Solomon Sunday (2024), "*Stakeholders' Insights on Artificial Intelligence Education: Perspectives of Teachers, Students and Policymakers*", **Computers and Education Open**, S.7, ss.(100212)1-11, https://doi.org/10.1016/j.caeo.2024.100212

SCHWEITZER, Brandon (2024), "*Artificial Intelligence (AI) Ethics in Accounting*", **Journal of Accounting, Ethics and Public Policy (JAEPP)**, S.25(1), ss.67-103, https://doi.org/10.60154/jaepp.2024.v25n1p67

SERÇEMELİ, Murat (2018), "*Muhasebe ve Denetim Mesleklerinin Dijital Dönüşümünde Yapay Zekâ*", **Electronic Turkish Studies**, S.13(30), ss.369-386, https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14373

SEVİM, Hüseyin ve YILMAZ, Yunus (2024), "*Yapay Zekâ ve Benzeri Teknolojik Gelişmelerin Muhasebe Mesleği Üzerindeki Etkisi*", **Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, S.14(28), ss.856-881, https://doi.org/10.53092/duiibfd.1494418

SIDDALL, James Neil (1990), **Expert Systems for Engineers**, Merkel Deccel Inc. Press, New York.

SUTTON, Steve G., ARNOLD, Vicky ve HOLT, Matthew (2018), "*How Much Automation is too Much? Keeping the Human Relevant in Knowledge Work*", **Journal of Emerging Technologies in Accounting**, S.15(2), ss.15-25, https://doi.org/10.2308/jeta-52311

TAS, Oktay ve MERT, Haluk (2019), "*An Application of Artificial Intelligence on Auditing*", **5th Global Business Research Congress**, S.9, ss.65-68, http://doi.org/10.17261/Pressacademia.2019.1067

TEKİN, Ayşe ve DEMİREL, Onur (2024), "*Yapay Zekâ Teknolojileri ile İstihdam ve Verimlilik Arasindaki İlişki*", **Yönetim Bilimleri Dergisi**, S.22, ss.1585-1618.

TSILIGIRIS, Vangelis ve BOWYER, Dorothea (2021) "*Exploring the Impact of 4IR on Skills and Personal Qualities for Future Accountants: a Proposed*", **Conceptual Framework for University Accounting Education: Accounting Education**, S.30(6), ss.621-649, https://doi.org10.1080/09639284.2021.1938616

WAGNER, William (2017), "*Trends in Expert System Development: A Longitudinal Content Analysis of Over Thirty Years of Expert System Case Studies"*, **Expert Systems with Applications**, S.76, ss.1-42, https://doi.org/10.1016/j.eswa.2017.01.028

WU, Tianyu, SHIZHU, He, JINGPING, Liu, SIQI, Sun, KANG, Liu, QING-LONG, Han ve YANG, Tu (2023), "*A Brief Overview of ChatGPT: The History, Status Quo and Potential Future Development*", **IEEE/CAA Journal of Automatica Sinica**, S.10(5), ss.1122-1136, https://doi: 10.1109/JAS.2023. 123618

WU, Weiyue ve LIU, Shaoshan (2023), "*A Comprehensive Review and Systematic Analysis of Artificial Intelligence Regulation Policies*", **arXiv Preprint**, https://arxiv.org/pdf/2307.12218 (Erişim Tarihi: 10.04.2026).

YALÇIN, Ali (2024), "*Yapay Zekâ Destekli Dil İşleme Modeli Olan ChatGPT'nin Sosyal Bilgiler Dersi ile İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi"*, **Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi**, S.6(2), ss.136-152, https://doi.org/10.47770/ukmead.1485504

YAŞAR, Şebnem (2024), "*Integration of Artificial Intelligence in Management Accounting: A SWOT Analysis*", **Journal of Business in the Digital Age**, S.7(1), ss.9-19, https://doi.org/10.46238/ jobda.1474352

YILDIZ, Doğan (2021), "*Bilgi Yönetiminde Kural Tabanlı Uzman Sistem Geliştirme Adımları ve Başarı Faktörleri",* **International Journal of Management Information Systems and Computer Science**, S.5(1), ss.28-43, https://doi.org/10.33461/uybisbbd.913513